

Handleiding Mentorles 'Grooming' (november 2015)

De opbouw van de mentorles

Al onze lessen zijn opgebouwd uit zes elementen. De lessen zijn bedoeld voor een dubbel lesuur (90 minuten). Wanneer een enkel lesuur beschikbaar is, kies er dan voor om het deel in Discussie te beperken en rond af met de Kahoot.

- Deel 1: Intro, Kennis en Video.
- Deel 2: Discussie, Kahoot (toets) en Afronding (huiswerk).

U kunt er zo flexibel mee omgaan als u wilt. De les is lineair opgebouwd. Dat wil zeggen: u kunt van links naar rechts de zes blokken doorlopen. Maar u kunt natuurlijk ook zelf een eigen lijn bepalen. Zeker wanneer u de les meermalen geeft, gaat u een eigen voorkeur ontwikkelen.

1. Intro

De docent introduceert het onderwerp van de les met behulp van een 'haakje': een opdracht of ander element waarmee de relevantie van het thema van de les duidelijk gemaakt wordt en de interesse van leerlingen gewekt. Er wordt een link gelegd met wat ze al weten of er wordt onderzocht hoe ze over het onderwerp denken.

In deze les doen we dat door een kort filmpje met enkele vragen. De vragen zijn bedoeld om bestaande kennis te activeren en deze met elkaar uit te wisselen. Op de vraag: hoe had Tara kunnen weten dat Tim 35 is in het echt? – kan geantwoord worden met 'contact leggen met een webcam, bijv. via Skype'. Luister vooral waar ze zelf mee komen.

2. Kennis

In het blokje Kennis wordt de eigen ervaring en/of kennis van de leerling aangevuld met de nodige kennis (theorie, informatie enz. en/of instructie). Klik op de teksten voor meer toelichting.

U kunt van tevoren eventueel de op website Meldknop.nl en Helpwanted.nl lezen over grooming. Deze sites zijn voor jongeren bedoeld. Ze bieden niet alleen informatie maar ook hulp. Deze sites horen tieners te kennen.

3. Video

In dit blok staat een video van ruim 14 minuten. Het is de kern van deze les. De video is een ingekorte versie van de uitzending van Undercover in Nederland, waarin Alberto Stegeman een man in de val lokt die contact had gelegd met een 13-jarig meisje. Hij had haar geld

geboden in ruil voor seks. Ze kon kiezen uit een heel ‘menu’: verschillende handelingen voor verschillende bedragen. In de video staan weer vragen tussendoor. U kunt ze klassikaal beantwoorden.

4. Discussie

Het discussie-deel gaat nog verder in op de eigen ervaringen van leerlingen, gekoppeld aan de kennis waar ze hulp kunnen krijgen. Klik op de tekst voor meer toelichting.

Een kenmerk van onze opvatting van mediawijsheid, is dat wijsheid niet komt zonder reflectie. En reflectie veronderstelt dat leerlingen nadenken over hun eigen ervaringen en gedrag, én daar iets van vinden. Dat oordelen, moeten ze kunnen motiveren: waarom vind je iets? Hoe zit dat dan precies? Hiervoor werken we met Echte Vragen: vragen waarvan je het antwoord niet kunt opzoeken via Google, en waarop geen goed of fout antwoord is. Meer uitleg vindt u in het boek [Focus! Van Justine Pardoën](#).

5. Toets met spel-element (Kahoot)

De Kahoot zit ook in de les ingebouwd.

6. Afronding (thuisopdracht)

De afronding zorgt ervoor dat leerlingen met anderen gaan praten over wat ze geleerd hebben: wat is grooming?

Vorbereiding

1. Neem de les zelf van tevoren door. Het liefste op het digitale schoolbord, zodat u ziet of alles werkt. Er zijn schoolsystemen die heel beperkt gebruik kunnen maken van externe content (*Kahoot*, of andere links). Dan merkt u dat meteen.
2. Bezoek alle sites die achter links zitten, zoals Meldknop.nl
3. Maak uzelf vertrouwd met Kahoot, de toets-tool.
4. Vraag eventueel **postermateriaal** aan bij HelpWanted.nl, zie <http://www.helpwanted.nl/opvoeders/scholenpagina/informatiemateriaal/#!>

Het kan lastig zijn om met pubers over dit onderwerp te praten. Ze worden snel lacherig, en hebben niet altijd zin om over eigen ervaringen te praten. Dit kun je ondervangen door te focussen op iets algemenere verhalen, ‘heb je wel eens gehoord van iemand die zoiets heeft meegemaakt?’ De filmpjes zijn hier een handig hulpmiddel bij. Probeer leerlingen zich zoveel mogelijk te laten verplaatsen in de figuren die daarin een rol spelen.

De vraag ‘wat zou jij doen als?’ is belangrijk, maar meer nog: ‘stel dat het jou zou overkomen’. Het is voor tieners vaak lastig om zich voor te stellen dat je ergens slachtoffer van wordt. Ze voelen zich ook snel schuldig. Vooral als het om grooming en sexting gaat: ze hebben er vaak eerst zelf mee ingestemd, ze vonden het prettig en spannend.

Vooral groomers (net als loverboys) zijn doorgewinterde versierders. Ze zijn in staat om een kind/tiener een heel goed en veilig gevoel te geven, waar het kind van geniet. Dat maakt het zo moeilijk om te moeten toegeven dat het op enig moment niet meer prettig is en dat je een grens overgegaan bent. Veel kinderen doen dingen die ze eigenlijk niet willen omdat ze denken dat het erbij hoort om de relatie goed te houden. Het gevoel dat ze de ander iets misgunnen als ze 'nee' zeggen, of dat de ander de relatie dan verbreekt, maakt dat ze dingen doen die ze niet willen.

Er is altijd een moment dat ze merken dat er iets misgegaan is. Bij chantage of bedreiging is dat ook wel duidelijk het geval. Maar soms is het niet zo duidelijk. Soms vinden kinderen het niet de moeite waard (zoals Romy in de reportage van Alberto Stegeman). Soms willen ze het wegdrücken door er niet meer over te denken of praten.

Als het te laat is om nee te zeggen, en er is iets fout gegaan, dan is de kans dat ze daarover ouders in vertrouwen nemen is klein, omdat ze het gevoel hebben er zelf schuldig aan te zijn: ze wilden het in eerste instantie immers zelf.

In veel gevallen vinden tieners het dan ook moeilijk om aangifte te doen als het zover komt. In zedenzaken wordt vaak beeldmateriaal van nog meer slachtoffers gevonden: deze kinderen of jongeren hebben er vaak nooit iemand iets over verteld...

❖ Kahoot

Als u op het Kahoot-gifje klikt, opent de betreffende Kahoot vanzelf. Instrueer de leerlingen dat ze met hun tablet, laptop of mobiel naar de link gaan die daar gemeld wordt. Dat is altijd: kahoot.it Daar moeten ze de pin intypen die op het bord staat en hun voornaam opgeven. Neem de Kahoot ook altijd zelf van tevoren even door, zodat u weet welke vragen er gesteld worden.

Achtergrondinformatie over grooming

Tips van Helpwanted.nl om grooming te voorkomen, vindt u hier:

<http://www.helpwanted.nl/opvoeders/scholenpagina/les-grooming-tips/>

Zie dit artikel in Ouders Online, waarin de stappen van het grooming-proces worden uiteengezet: <http://www.ouders.nl/artikelen/grooming-doe-ie-zo>

Ook op de jongerensite Vraaghetdepolitie.nl is goede informatie over grooming te vinden. Zie [hier](#).

Tips voor leerlingen over veilig gebruik van sociale media

Bureau Jeugd & Media

@jeugdmedia

www.bureaujeugdmedia.nl

info@bureaujeugdmedia.nl

(020) 662 65 59

1. **Gebruik een nickname.**

Door een andere naam te gebruiken op sociale media en internet ben je moeilijker te vinden door vreemden. Denk goed na over het nut/reden van het gebruiken van je eigen naam.

2. **Schermd je profiel af**

Stel bijvoorbeeld jouw Facebook-profiel in op 'zichtbaar voor alleen vrienden', zodat alleen zij jouw persoonlijke foto's en berichten kunnen zien en dat dit niet openbaar is voor de hele wereld.

3. **Voor altijd**

Alles wat jij online zet gaat er nooit meer vanaf, ook als het niet direct zichtbaar meer is, is het altijd nog terug te vinden.

4. **Gouden regel**

Als je iets niet zou doen in het echte leven (in real life, irl), doe dit dan ook niet in op internet; denk goed na voordat je handelt.

5. **Online imago**

Denk bewust na over je 'online imago'. Google jezelf regelmatig zodat je weet wat anderen over jou terug kunnen vinden op het internet. Dan ben je ook niet meer verbaasd als iemand daarover begint (bijvoorbeeld om je te versieren).

6. **Post geen persoonlijke gegevens**

Wees voorzichtig met persoonsgegevens en persoonlijke informatie: vertel niet waar je op school zit, waar je woont. Geef aan vreemden niet je telefoonnummer of emailadres. Houd ook je wachtwoorden voor jezelf.

7. **Wees kritisch op vrienden**

Voeg alleen mensen toe op jouw sociale media die jij goed kent. Lid worden van een bepaalde groep of vrienden worden met een bekende Nederlander is geen goed idee, omdat hierdoor veel onbekende ineens jouw profiel kunnen bekijken. Check

8. **Niet zomaar afspreken**

Bel of app niet met mensen die je alleen via het internet kent en spreek nooit zomaar af met iemand die je online hebt leren kennen. Praat er eerst over met je ouders of een vriend/vriendin en neem altijd iemand mee als je toch een afspraakje maakt.

Tot slot

Wees u ervan bewust dat er leerlingen kunnen zijn die dingen hebben meegemaakt waar ze nu met deze les mee geconfronteerd worden. Bereid u voor op hoe u daarmee omgaat; weet met wie ze binnen en buiten school contact kunnen opnemen voor eventuele hulp. Als u zelf advies wilt, kunt u bellen met [HelpWanted.nl](https://www.helpwanted.nl), tel. 071- 5162900 Algemene vragen kunt u stellen via [Mediaopvoeding.nl](https://www.mediaopvoeding.nl)

Succes met de les. Vragen of opmerkingen kunt u mailen naar info@bureaujeugdmedia.nl

